

N:o 84.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 14 maj 1888.
— — — — Andra Kammaren den 14 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående åtgärder för ett bättre handhafvande af offentliga arkiv.

(Första Kammarens tillfälliga utskotts n:o 1 utlåtande n:o 20).
(Andra Kammarens tillfälliga utskotts n:o 1 utlåtande n:o 11).

Till Konungen.

Hos Riksdagen har blifvit i särskilda motioner erinradt om behovet deraf, att åtgärder vidtoges i syfte att de många inom landet spridda offentliga arkiven blefve på lämpligt sätt vårdade och handhafda.

Denna angelägenhet har under senare tider vid flera tillfällen varit föremål för Eders Kongl. Maj:ts uppmärksamhet. I anledning af en utaf justitieombudsmannen gjord framställning anhöll Riksdagen i skrifvelse den 13 maj 1867, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, hvilka åtgärder kunde finnas lämpliga till bevarande af underdomstolarnes arkiv. Sedan riksarkivarien och hofrätterna häröfver afgifvit utlåtanden, förordnade Eders Kongl. Maj:t den 28 september 1869, att alla i häradsrätternas arkiv befintliga domböcker med flera dylika handlingar, äldre än 1736, skulle till riksarkivet öfverlemnas att der förvaras. I fråga om kyrkornas arkiv fäste riksarkivarien i sin årsberättelse för 1879 uppmärksamheten på behovet af en bättre vård af desamma. Sedan domkapitlen och Stockholms stads konsistorium häröfver afgifvit utlåtanden och på af riksarkivarien framställt förslag, anbefalde Eders Kongl. Maj:t genom cirkulär af den 26 oktober

1883 domkapitlen och Stockholms stads konsistorium att förstärka samtliga kyrkoherdar eller dem, som hade kyrkornas arkiv under sin vård, att å desamma hafva noggrann tillsyn och öfver de till dem hörande böcker och handlingar upprätta förteckning i tvenne exemplar enligt uppgjordt formulär; att till vederbörande domkapitel eller Stockholms stads konsistorium inberätta, om arkivhandlingarna i följd af fukt eller annan orsak redan tagit skada eller hotades deraf, och egde domkapitel och bemälda konsistorium att, om förvaringsrummen funnes vara olämpliga eller icke kunde i lämpligt skick försättas, göra den framställning, hvartill omständigheterna kunde föranleda, samt att före den 1 december 1884 till vederbörande domkapitel eller Stockholms stads konsistorium insända det ena exemplaret af den föreskrifna förteckningen för att genom dess försorg aflemnas till riksarkivet; hvaremot det andra exemplaret skulle i kyrkoarkivet förvaras.

Under den 5 juni 1885 utfärdades Eders Kongl. Maj:ts kungörelse, hvarigenom, på det att icke ur de särskilda arkiven hos embetsverk, domstolar samt andra myndigheter någonting måtte förskingras, som kunde vara af värde för riksarkivets samlingar, förordnades, att nämnda embetsverk, domstolar och myndigheter icke finge förstöra eller afhända sig några arkivalier, innan riksarkivarien lemnats tillfälle att i hvarje fall sig yttra om lämpligheten af ifrågakommen utgallring, hvarefter förslaget skulle underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning.

Oaktadt dessa åtgärder, hvilka utan tvifvel varit till stort gagn, torde värden af våra offentliga arkiv och deras tillgänglighet för forskaren ännu vara långt ifrån tillfredsställande.

Den till löneroglering för riksarkivet tillsatta komité har jemväl i sitt den 30 augusti 1876 afgifna utlåtande anført, huru som väsentliga fördelar skulle vinnas, om riksarkivet, i egenskap af centralt embetsverk, ställes i någon förbindelse med öfriga inom landet befintliga offentliga arkiv, hvilka ofta innehölle ganska värdefulla bidrag till vår inre historia.

Då således en noggrannare tillsyn och kontroll öfver värden af ifrågavarande arkiv, än hittills egt rum, torde af behofvet påkallas, men det ej lärer tillkomma Riksdagen att föreslå sättet för vinnande af detta mål, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, hvilka åtgärder böra vidtagas för att vinna ett bättre handhafvande af på spridda håll förvarade offentliga arkiv. Stockholm den 14 maj 1888.

Med undersätlig vörndnad:
